

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal: Kölcseykönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. « » « » « »

Péntek, 1929 július 5

V. évfolyam 141. szám

MAKÓ: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Uri ucca 6. Telefon: 151. szám. « » « » « »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Andrásy ucca 25. Telefon: 49. szám. « » « » « » « »

Előfizetési ára havonta 3-20 vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér

Szegedmegye — megye nélkül

Az az akció, amely a főispánnál járt küldöttség kezdeményezéséből Szegedmegye létesítése érdekében megindult, miután közben némileg a Beszterce ostromára emlékeztető harcias nyilatkozatok érkeztek a szentesi végkekről, a kereskedelmi és iparkamara tárgyalásai alapján új mederbe terelődött. A kifejezés talán nem egészen helyes, mert a Szegedmegye létesítésére irányuló akció nem szűnt meg, csak a kamara, mint testület mondotta ki, hogy ebben a minőségében Szegedmegye ügyével nem kíván foglalkozni, mert ez politikai vonatkozásokat is érint. Ugyanakkor elhatározta azonban a kamara, hogy napirendre tűzi mindazokat a kérdéseket, amelyek megoldásától remélni lehet a város elvesztett hinterlandjának gazdasági szempontból való pótlását. Ezekre az ügyekre vonatkozólag a kamara a legteljesebb együttműködést kínálta fel a harcias vármegye alispánjának, aki személyileg a legkiválóbb és legteljesebb közigazgatási tisztviselők közé tartozik.

Dióhéjba szorítva, miben is jelentkezik Szeged városának gazdasági problémája? A trianoni határmegállapítás következtében a város elvesztette déli vonzási körzetét, amelytől észak felé nem tudott kárpótlást találni, mert ezek a vidékek már Budapest felé gravitálnak. Maradt a város nagy kiterjedésű határterületén a *belső forgalom* intenzív fejlesztése és Csongrád vármegye azon vidékeinek erősebb bekapcsolása, amelyek a földrajzi adottság folytán alkalmasak volnának arra, hogy Szeged forgalmát élénkítsék. Az elsőt szolgálják a *kisvasút* és az *autóbuszok*, az utóbbinak azonban nagy nehézségek állnak az útjában. Ezeknek elhárítása tartoznék a legsürgősebb feladatok közé.

A nehézségek általánosan ismeretesek. Keleti irányban a várost egy olyan akadály barrikádozza el, amely nem politikai jellegű ugyan, mint a trianoni határ, de szintén nem tartozik a huszadik század dicsőségei közé. Ez az akadály az *algyői komp*, amely nagyrészt az engedélyes Pallavicini-uradalom jóvoltából az év nagy részében hasznavehetetlen. De még ha hasznavehető volna is a belső-ázsiai vizeknek ez az átkelési alkalmatlansága, úgy sem illenék bele az autóknek és a gyors közlekedésnek korába, amely nem bírja el a hűjjahól kiáltások mellett félórásig tartó átkeléseket. Nem hihetjük, hogy akár Szegeden, akár Vásárhelyen, akár pedig Csongrádmegyében volna egyetlen ember is, aki ennek az állapotnak további fentartásáért lelkesednék. Többszörösen megismételt és megerősített miniszteri ígéret van rá, hogy az algyői híd megépítése az állam beruházási programjának legsürgősebb tételei közé tartozik: az ígéret erőlyes kísüregtésében találkozni kell az összes érdekelteknek.

Köztudomású az is, hogy Szeged városának éppen azok a belterületi utjai, amelyek a csongrádmegyei községek felé vezetnek, meglehetősen elárvult képet mutatnak és a folytatásukat alkotó országutak is az elhanyagoltság képét mutatják. Ezek az utak mai állapotukban csak a *muszáj* közlekedést szolgálják, de egyáltalán nem alkalmasak egy önmagát nevelő és állandóan intenzívebbé váló forgalomnak a megteremtésére. A Vásárhelyi-sugarút használható állapotba helyezése után

ennek az utproblémának megoldásában találkoznunk kell a városnak, megyének, államnak és az államot alulról képviselő államépítészeti hivatalnak.

Volna még a *vasúti közlekedés*, amely a vasúti hatóságok sokszorosan hangoztatott jóakarata és a vasutakat használó közönség érdekeinek méltánylása mellett is éppen Szentes irányában menetrendi vonatkozásaiban erősen emlékeztet a boldogulóban levő vicinális korszak állapotaira. Pedig a csongrádmegyei községek és Szentes megközelítésének két útja is van, Hódmezővásárhelyen és Félgyeházán keresztül. A sínek mindkét irányban jó egy-néhány esztendő óta le vannak fektetve, csak a rajtuk gördülő vonatok indítási és érkezési időpontjait kellene az élet igényeihez jobban hozzáigazítani.

Az üzletvezetőség jelenlegi vezetője elismerésméltó ügybuzgalommal fáradozik saját területén a gyorsmotorok forgalmának intenzívebbé tételével. A kevésbé sűrű forgalmú vonalakon ezek a jövő forgalmának az eszközei, mert lehetővé teszik a sűrűbb járatokat anélkül, hogy nagy szerelvények beállítása indokolatlanul emelné az üzemi kiadásokat. Ebben a keretben szinte a természettől fogva adva van egy *két irányú körforgalom*,

amely Szegedről kiindulva egyik oldalon Hódmezővásárhelyen, a másik oldalon pedig Félgyeházán—Csongrádon át érne el Szenteset és az ellenkező útvonalon futna vissza Szegedre. Bizonyára az üzletvezetőség számára is támogatást jelentene, ha ebben az irányban a közös érdekre való hivatkozással a város és a megye hallatnák *feljelle* szavukat.

A program, amely így önmagától adódik, szinte a *gazdasági Szegedmegye* megteremtését jelenti a politikai vármegye megalakítása nélkül. A kamara, mikor a maga feladatát ezekre a gazdasági vonatkozású kérdésekre lokalizálta, választó vonalat vont a kétféle akció között. Nem azt mondotta, hogy Szegedmegye megalkotása nem szükséges, hanem leszögezte, hogy struktúrájánál és törvényben körvonalazott munkakörénél fogva ez nem az ő feladata. A kamarán kívül tudjuk azonban, hogy éppen nálunk, ahol a közigazgatás kérdései mindennél szorosabban összefonódnak a gazdasági élet jelenségeivel, nem lehet véglegesen belenyugodni egy olyan megoldásba, amely lemondana a Szeged központtal megalkotandó megyének gondolatáról. Ennek a feladatnak állandó napirendtartását Szeged város intézményektől független társadalmának kell magára vállalnia.

A cseh kormány nemzetközi bírósággal fenyegetőzik a hidasnémeti letartóztatás miatt

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Prágából jelentik: Általános meglepetést keltett, hogy Benes külügyminiszter a minisztertanácsban nem vett részt, ahogy tegnap hivatalosan bejelentették. Benes állítólag azért nem szaktotta meg szabadságát, hogy a közvélemény nyugtalanítására ne adjon okot. A külügyminiszter helyett Udrzal miniszter ismertette a minisztertanácsban a hidasnémeti eseményeket. Hír szerint a minisztertanács a külügyminiszternek és a vasútiügyi miniszternek felhatalmazást adott, hogy minden szükségesnek mutatózó lépést megtegyenek. A mai minisztertanácsról hivatalos jelentést nem adtak ki, azonban a *Prager Presse*, a külügyminiszter lapja holnap számában a következő nyilván sugalmazott kommentárral foglalt állást a konfliktus kérdésében:

»A cseh álláspont egyszerű és világos. Csehország nem kíván mást, mint a fennálló egyezmények betartását. Magyar részről ezt az egyezményt megsértették. Csehországnak joga van elégtételt és jóvátételt kérni, ezen felül garanciát kell kapnia, hogy a Magyarországgal kötött egyezményeket a jövőben nemcsak cseh részről fogják betartani (1). Ha a magyar kormány ezt a követelést nem teljesíti, Csehország kénytelen lesz az ügyet a nemzetközi fórum elé vinni. Hivatalos helyről közlik, hogy a magyar kormány válaszáat a legközelebbi időre várják és remélik, hogy a magyar válasz a cseh vasutas letartóztatásának körülményeit ismertetni és indokolni fogja. A magyar kormány válaszáat teszi függővé a cseh kormány további lépéseit.

Politikai körökben, amikor a minisztertanács döntése nyilvánosságra került, az a vélemény alakult ki, hogy a minisztertanács az

ügyet lehetőleg békésen igyekszik elintézni, mint hogy eddig is *nagyobb port vert fel az ügy az európai közvéleményben, mint az a prágai kormánynak kellemes lett volna.*

A prágai lapok

Prága, július 4. A prágai cseh lapok részletesen foglalkoznak a hidasnémeti incidenssel és a legélesebb hangon intézik kirohanásaikat Magyarország ellen. A *Narodny Listy* szemére veti Magyarországnak, hogy állandó nyugtalanságot idéz elő Középeurópában. Nem lehet birni — írja a lap —, hogy Magyarország fenyegetéseivel veszélyeztesse a békét. E tekintetben valamennyi csehországi párt egyetemesen áll kormánya mögött.

Egyes cseh lapok azzal érvelnek, hogy ha Pechát kémkedéssel gyanúsították, akkor a magyar hatóságoknak kötelességük lett volna a cseh vasutagazgatóságtól visszahívását követelni. A magyar rendőrségről tudni kell — írják a cseh lapok —, hogy *barbár módon bánik el a letartóztatottakkal és ezért van szükség retorzióra.*

A *Rudx Pravo* szerint a cseh sajtó *irásmodora iskolapéldája, hogyan gyártják a háborús pszichozist.*

A *Bohémia* azt írja, hogyha mindannyiszor, amikor Európa valamelyik külföldi államában kémeket tartóztatnak le és a másik állam, akinek kémét letartóztatták, megszakítaná a vasúti forgalmat, akkor a kontinensen nem lenne vasúti forgalom. Magyarország állandóan gyűlölködéssel vádolja szomszédait, a hála bizonyos összeköttetéseknek, mindig meghallgatásra talál. A vasúti forgalom megszakítása azonban elhamarkodott dolog volt és alkalmat adott az ellenfélnek, hogy bebizonyítsa Csehszlovákia rosszakaratát.